آینه‌های روبه‌رو

در پی اکران نشدن سفر سرخ
جای تاسف و تعجب است

حمید فرخ‌نژاد

■ نظر بـه نزدیک شـدن به ایامی کـه به پاس بزرگداشت حماسـه‌های شـیرزنان و دلیرمردان ایران‌زمین در دفاع از کیان و آیین این آب و خاک به هفته دفاع مقدس ملقب شده، برای بزرگداشت این ایام - حتی به صورت نمایشی و کاملاً سمبلیک - بد نبود یکی از فیلم‌های ساخته شده جنگی به نمایش درآید.

قدر مسلم تماشاگر خسته از کار روزمره و نصایح رنگارنگ ترجیـح می‌دهد به تماشـای فیلم‌های سرگرم‌کننده و مفرحی بنشـیند که غم ایام را از یادش ببـرد. ولی یادآوری گوشـه‌ای از تاریخ این مملکت که سراسر غرور و از خودگذشتگی بود، نیاز به حمایت دارد که وعده آن توسط مراکز مدیریتی فرهنگی در مراسـم گوناگون و به کرات داده شده، جای تعجب و تاسف است سهم سینمای ما در این ایـام و در این هفته این‌گونه ناچیز اسـت. توصیه می‌کنم از این پس شورای صدور پروانه نمایش پس از تایید انجمن محترم سینماداران نسبت به صدور مجوز پخش اقدام کند که عملا این انجمن محترم تصمیم‌گیرنده‌نهایی اکران فیلم‌هاست.

منبع: مهر

دور ایران

■ زهره قایینی، کارشناس ادبیات کودک و نوجوان به عنوان نماینده ایران در سمینار بین‌المللی «خلق محتوا برای کودکان» در هندوسـتان سـخنرانی خواهد کرد. سمینار بین‌المللی «خلق محتوا برای کودکان» از ۱۰ تا ۱۲ نوامبر ۲۰۱۱ مصادف با ۱۹ تا ۲۱ آبان سـال ۱۳۹۰ در شهر بمبئی هندوستان با حضور جمعی از نویسندگان، شـاعران، تصویرگـران، ناشـران، کتابـداران، مربیان و متخصصان ادبیات کودک برگزار خواهد شد.

■ **ایسـنا:** براسـاس اعلام برگزارکننـدگان پنجمین جشنواره فیلم ابوظبی امارات «اسب حیوان نجیبی است» به کارگردانی عبدالرضا کاهانی در جشنواره فیلم ابوظبی نمایش خواهد یافت.

■ مجموعه داسـتان «هذیان» نوشـته محمدهاشـم اکبریانی با برخی اصلاحات که به حذف دو داسـتان آن منجر شده، مجوز نشر گرفته است.

■ مراسم رونمایی کتاب «از گذر گل تا دل» با موضوع زیبایی‌شناسـی تطبیقی موسـیقی و معماری نوشـته سیدحسـام‌الدین سراج روز دوشنبه سـاعت ۱۴ برگزار می‌شود.

دور دنیا

■ مل گیبسـون در مورد تلاش به قتل یک پسـر در خیابان ریکان کوستا با سرعت بالای ماشین متهم شده است. این دومین بار است که این فرد علیه مل گیبسون به دادگاه شـکایت می‌کند. برخی معتقدند نادر شریف، تلاش دارد که از طریق خدشـه وارد کردن بر اعتبار این ستاره سینمایی پولی به دست آورد.

■ **ورایتـی:** انجمن تهیه‌کنندگان آمریـکا اعلام کرد، جایزه یادبود «یوید سلژنیک» به پاس یک عمر دستاورد سـینمایی به «استیون اسـپیلبرگ» اعطا می‌شود. این جایـزه روز ۲۱ ژانویه سـال آینده در بیست‌وسـومین مراسـم سـالانه اعطای جوایز انجمـن تهیه‌کنندگان آمریـکا به کارگردان فیلم‌های به یادماندنی مانند ای‌تی و پارک‌ژوراسیک تعلق خواهد گرفت.

■ **هالیوودریپورتر:** برگزارکنندگان ششمین جشنواره فیلـم رم ایتالیا اعلام کردند، «ریچـارد گر» جایزه ویژه «مارکوس اورلیوس» را به‌پاس یک عمر تلاش و دستاورد در عرصه سینما دریافت خواهد کرد. در این مراسم قرار است نسخه بازسازی‌شده فیلم «روزهای بهشت» ساخته ۱۹۷۸ «ترنس مالیک» که اولین نقش‌آفرینی ریچاردگر در سینما آنجا رقم خورد، نمایش یابد.

حاشیه

رضا رویگری به دلیل برخی نقش‌ها از مردم عذرخواهی کرد؟

■ **۲۴ آنلایـن:** چنـد روزی اسـت ویدئویـی از رضا رویگری، بازیگر کهنه‌کار سـینما، تئاتر و تلویزیون در شبکه‌های اینترنتی منتشر شـده که عذرخواهی این بازیگر درخصوص برخی نقش‌ها و کارهایش را شـامل می‌شـود.رویگری که به تازگی فیلم اخراجی‌ها۳ او بر پرده سـینماها رفته اسـت، در ادامه توضیح داده که: «اگر من نقشـی بازی کردم و در کاری بودم که مردم یا عده‌ای آن را دوست نداشتند یا اینکه دوست نداشتند آن نقـش را من بازی کنـم، فقط یک جمله می‌گویم: انسان جایزالخطاست و من هم یک انسانم. من از مردم می‌خواهـم مرا به «کیان ایرانی» ببخشـند.»بنابر این گزارش، رویگری در توضیح انتشـار این فیلم اینترنتی البته این‌گونه گفته اسـت: «هر کاری که کردم و شما دوست نداشتید، اگر اخراجی‌ها بوده، صدایم، راه رفتنم یا رانندگی‌ام بوده که شما دوست نداشتید من برای آن عذرخواهی می‌کنم. کلی می‌گویم، هرکسی هر کار من را که دوست ندارد من را ببخشد. فردا شاید بمیرم، دارم می‌گویم که بدی‌هایم را ببخشید.»

واکنش

بیانیه خانه سینما درباره مستندسازان

از بازداشـت تعدادی از همکاران مسـتند سـازمان نزدیک به یک هفته سـپری شـده است. متاسفانه این بازداشت‌ها، ناشی از سـوءتفاهم بزرگی است که بر سر فروش و پخش فیلم‌های مستند ساخته این همکاران به شبکه تلویزیونی بی.بی.سی پیش آمده است.

قبل از هرچیز باید از اصل قانونی بودن جرم و مجازات یاد و پرسش کرد. آیا به راستی قانونی مبنی بر ممنوعیت فروش آثار سـینمایی به شبکه‌های تلویزیونی خارجی وجود دارد؟ اگر چنین اسـت، چرا و چگونه سازمان‌های پخش و فروش دولتـی در بازارهای فروش جهانی و در مناسـبات دو جانبه اقدام به فروش آثـار و همکاری با همین شبکه‌ها می‌کنند؟ آیا فروش فیلم در نص قانون برای دولت مجـاز و برای بخش خصوصی ممنوع اعلام شده است؟

عروج سینمای ایران در صحنه بین‌المللی مدیون تدبیر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی، حضرت امام خمینی قدس سره شریف است. سـینمای ایران فرزند همین انقلاب اسلامی است و مستندهای اجتماعی جزیی تفکیک‌ناپذیر از همین سینما به شمار می‌رود. سال‌هاست سوگمندانه مستندسازان ایرانی به ویژه آنهایی که در حوزه مستند اجتماعی فعالیت می‌کنند با انواع بی‌مهری‌ها و تنگناها روبه‌رویند.

آنهـا غالبا ناچارند بـدون دریافت کمک‌های دولتی هزینه تولید و سـاخت فیلم‌های خود را شخصا تامین کنند. این آثار معمولا از امکان نمایش برخوردار نمی‌شوند و هیچ سازمان دولتی برای خرید آنها پیشقدم نمی‌شود. پخش و فروش این فیلم‌ها در شبکه نمایش خانگی نیز عملا ممکن نیست. به این ترتیب باید پرسید، سینماگری که هیچ امکانی برای پخش، نمایش و فروش آثار ساخته شده‌اش وجود ندارد، چگونه باید گذران زندگی و معیشت کند؟

در تمام جهان، دولت‌ها برای صادرات فیلم و فروش آثار هنری به دیگر کشـورها انواع و اقسام مشوق‌ها و کمک‌ها را در اختیار هنرمندان قرار می‌دهند. هنرمندان و سینماگران ایرانی از دولت محترم انتظار کمک ندارند، اما دسـت‌کم توقع دارند که فروش فیلم به شبکه‌های تلویزیونی کشورهای خارجی با اتهام‌های سنگین روبه‌رو نشـوند. آن هم اتهاماتی که پیش از اثبات در دادگاه از تریبون‌های رسمی اعلان و پخش شود.

هنرمنـدان بیش و پیـش از هر چیز بـه اعتماد مسـوولان نیـاز دارنـد. مـا، همکاران‌مـان و اصناف سـینمایی را کـه بی‌صبرانه خواهان روشـن شـدن وضعیت هنرمندان همکار بازداشت شده‌شان هستند به شکیبایی و خویشتنداری فرا می‌خوانیم و اطمینان داریم که دسـتگاه‌های امنیتی کشور با رعایت حقوق بازداشت‌شدگان و بی‌طرفی کامل به تحقیقات درباره اتهامات وارده خواهند پرداخت و مسوولان محترم قوه قضاییـه نیز در محاکم صالحه احکام قانونی و عادلانه صادر خواهند کرد، تا حیثیت بین‌المللی نظام جمهوری اسـلامی ایران بابت این سوءتفاهمات و بی‌تدبیری‌ها، متحمل هزینه‌های گزاف تازه نشود.

هیات مدیره جامعه اصناف سینمایی

آهنگساز شهیر ژاپن در انتظار کنسرت در تهران
کیتارو: برای پاسداشت صلح در ایران می‌نوازم

پرویز براتی

«باز شـدن درها برای حضور خوانندگان و نوازندگان خارجی در ایران.» این عبارت، به‌خوبی توصیف‌گر شرایط فعلی موسیقی در ایران اسـت. هرچند این روزها برخی موسیقیدانان داخلی با محدودیت‌ها و دشواری‌هایی روبه‌رو هستند، اما به نظر می‌رسد وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درها را به سوی موسیقیدانان خارجی که ایرانی‌ها از آنها «خاطـره» دارند، باز کرده اسـت. بعـد از حضور ناموفق کریـس دی‌برگ خواننـده ایرلندی در ایران و حواشـی مربوط به آن، ابتدا خبر حضور ریچارد کلایدرمن نوازنده فرانسوی منتشر شـد و حالا خبر می‌رسد که ماسانوری تاکاهاشی معروف به «کیتارو» درصدد اجرای کنسرت در ایران است. کیتارو در گفت‌وگو با «شرق»، از علاقه‌اش به ایران گفـت و اینکه قصد دارد در آینده نزدیک به تهران سـفر کند: «اگر این شانس را پیدا کنم که به ایران سفر کنـم، قطعا برای پاسداشـت صلـح روی صحنه خواهم رفت و خواهم خواند.» این آهنگسـاز و نوازنده ژاپنی که از آشـنایی وسیع ایرانی‌ها با آثارش هیجان‌زده شده بود، در مورد احسـاس خود نسـبت به دوستدارانش در ایران اضافه کرد: «مشـتاقانه در پی ملاقات با دوسـتدارانم در ایران هستم و امیدوارم بعد از کنسرت‌های ژاپن این اتفاق میسر شود.» همچنین شرکت موسیقی دومو (Domo) که ناشـر اختصاصی آثار کیتاروست، در تماس خبرنگار شـرق، در مورد حضور خواننده و نوازنده مشـهور ژاپنی در ایران اعلام کرد: «کیتارو در ماه‌های سـپتامبر، اکتبر و نوامبر ۲۰۱۱ (شهریور، مهر و آبان ۱۳۹۰) در ژاپن یک تور بزرگ موسیقی دارد، بنابراین حضور او در ایران مربوط به زمان‌های یاد شـده نیست؛ با این حال آقای کیتارو در انتظار روی صحنه رفتن در ایران اسـت و در تماس با ما گفته برای دیدار با مخاطبان ایرانی لحظه‌شماری می‌کند. فکر می‌کنیم سال ۲۰۱۲ کیتارو در ایران خواهد بود.»

بنا به جدول برنامه‌های آینده کیتارو که در وب‌سایت رسـمی او درج‌شـده، این خواننده و آهنگساز ماه آینده میلادی در تالار کنسرت تویوتای ژاپن روی صحنه می‌رود و بعد از آن آبان‌ماه به عنوان میهمان ویژه در فسـتیوال «اوکارینـا» در منطقه کانـاگاوا در جنوب ژاپن به اجرای برنامه می‌پردازد. این خواننده همچنین در ششـم نوامبر در شـهر کیوتـو ژاپن روی صحنه خواهـد رفت. کیتارو که هم‌اکنون برای اجرای کنسـرت‌هایش در ژاپن به سر می‌برد، مقیم شهر سبا تسویل در شمال سان‌فرانسیسکو است. او که متولد چهارم فوریه ۱۹۵۳ در شهر تویوهاشنی ژاپن اسـت، در ایران طرفداران زیادی دارد. او اولین‌بار با آلبوم «جاده ابریشم» سر زبان‌ها افتاد. این آلبوم تنها در ایران با اسـتقبال روبه‌رو نشـد، چراکه در سال ۱۹۸۶ با استقبال جهانی روبه‌رو شد. جاده ابریشم، موسیقی‌ای بود برای مسـتندی ژاپنی که به مدت پنج سال در تلویزیون بـه نمایش درآمد. کیتارو در سـال ۸۷میلادی به دنبال استقبال از آلبوم جاده ابریشم، با همکاری موسیقیدانانی چون جان اندرسـون و میکی هارت آلبـوم مطرح «نور روح» را عرضـه کرد که حدود ۱۰میلیون کاسـت از آن فروخته شـد و در ایران هم با استقبال زیادی روبه‌رو شد. از دیگر آلبوم‌های کیتارو که در ایران با اسـتقبال مواجه شـده می‌تـوان از «ماندالا» یاد کرد. ناشـر این آلبوم در ایران، شـرکت «جام‌جم» بود. کیتارو در کنار محبوبیت جهانی، جایزه معتبر گرمی (Grammy) را که به اسکار موسیقی شهرت دارد بابت موسیقی فیلم «بهشت و دوزخ» (سـاخته اولیور استون) از آن خود کرده است. این جایزه سـال ۱۹۹۴ به او اعطا شد. این خوانند همچنین جایزه مطرح گلدن‌گلوب را برای یکی از آهنگ‌های خود دریافت کرده است. فهرست افتخارات کیتارو در سطح بین‌المللی فراتر از اینهاست. او تاکنون بیش از ۳۰آلبوم منتشر کرده که بسـیاری از آنها جزو پرفروش‌ترین‌هـا بوده‌اند. برای نمونه، آلبوم «نور روح» او تنها در آمریکا حدود دو میلیون نسـخه فروش داشته است. او بسـیاری از آثار خود را در یکی از کوهپایه‌های ژاپن ساخته و نواخته است. از نکات جالب توجه درباره او این اسـت که کمتر کسـی او را با نام اصلی‌اش ماسانوری تاکاهاشی می‌شناسد. نام «کیتارو» که یک شخصیت کارتونی تلویزیون است در همان اوایل فعالیت‌های حرفه‌ای از سوی دوستانش بر او نهاده شد.

روی صحنـه رفتن این خواننده و آهنگسـاز در ایران قطعا با استقبال وسیعی روبه‌رو خواهد شد. البته جزییات سـفر او هنوز منتشر نشـد، اما با توجه به آنکه ایرانی‌ها آبان‌ماه شـاهد روی صحنه رفتن ریچـارد کلایدرمن در تهران خواهند بـود، می‌توان امیدوار بـود که کیتارو در ماه‌های بعد از آن میهمان ایران خواهد شد.

استقبال از مرغ خوشخوان شجریان

شرق: آلبوم جدید محمدرضا شجریان و گروه شهناز با عنوان «مرغ خوشخوان» که از هفته پیش توسط شرکت فرهنگی و هنری دل‌آواز منتشر شده با استقبال فراوان روبه‌رو شده و در بسیاری از مراکز فرهنگی به عنوان اثری پرفروش در صدر انتخاب‌هـا قرار دارد. این اثر با تنظیم مجید درخشانی در دستگاه شور و آواز ابوعطا است.

نام گل‌سرخ در راه

مهر: «نام گل‌سـرخ» اولین کتاب امبرتو اکو که ۲۵ سال پیش به فارسـی ترجمه شـده بود، این بار از سـوی رضا علیزاده ترجمه می‌شود و این در حالی است که مخاطبان ایرانی اخیرا به آثار این نویسنده ایتالیایی اقبال نشان داده‌اند و احتمـال تجدید چاپ کتاب «آونگ فوکو» نیز هسـت. آونگ فوکو چهار ماه پیش از سوی «روزنه» منتشر شد.

علی نصیریان بعد از ۶ سال روی صحنه

شـرق: علی نصیریان پس از شش سال دوری از تئاتر با دو نمایش «آدم خوابش می‌گیره» و «بازیگر و زنش» به کارگردانی «محسن معینی» به صحنه تئاتر باز می‌گردد. این دو نمایش به کارگردانی «محسن معینی» و با بازی «علی نصیریان» و «محبوبه بیـات» از نیمه مهرماه در فرهنگسرای نیاوران به روی صحنه خواهد رفت.

سرپرست مرکز هنرهای نمایشی:
زمان تعیین رییس معلوم نیست

شـرق: درحالـی که تئاتری‌ها با مشـکلات متعـددی روبه‌رو هستند، محمد دشـت‌گلی چند روزی اسـت از سوی حمید شـاه‌آبادی به عنوان سرپرست مرکز هنرهای نمایشی منصوب شده است او به شرق می‌گوید: «فعلا برنامه خاصی ندارد و قرار است همان برنامه‌هایی را که پیش از این از سوی معاون هنری وزیر فرهنگ و ارشـاد اسـلامی در مورد تئاتر اعلام شده است، ادامه دهد.»دشت‌گلی که به عنوان معاون حسین مسافرآستانه مشـغول فعالیت بـود، در دو هفته‌ای که رییس سـابق مرکز هنرهای نمایشی استعفا داده بود، با همین سمت اما به صورت غیررسمی سیاست‌گذاری‌های مرکز را انجام می‌داد. این روزها تعـدادی از هنرمنـدان صاحب‌نام چون پری صابـری و هادی مرزبـان به دلیل تغییر مدیریت مرکز از وضعیت اجراهای خود ابراز نگرانی می‌کردند. دشت‌گلی در گفت‌وگو با «شرق» با بیان اینکه هر برنامه‌ای که پیش از این مرکز هنرهای نمایشی تعهد انجـام آن را به هنرمندان داده اسـت بی‌کم‌وکاسـت در برنامه کاری او است؛ گفت: «این اطمینان را به هنرمندانی که با مرکز هنرهای نمایشی قرارداد دارند می‌دهم که قرار نیست با تغییر مدیریت این مرکز تغییری در برنامه آن رخ دهد. ما در این مرکز هر آنچه در دفتر بودجه این اداره از سـوی معاونت هنری ابلاغ شده است را اجرا خواهیم کرد، پس دغدغه‌ای از این بابت وجود ندارد.»او زمان معرفی رییس مرکز هنرهای نمایشـی را نیز به تشـخیص معاونت هنری منتهی دانست و افزود: «تا زمانی که فردی که قرار اسـت به عنوان رییس مرکز تصدی این کار را به دست بگیرد، معرفی شود من در این مرکز در خدمت هنرمندان هستم.»دشت‌گلی همچنین گفت: «آقای امینی با حفظ سمت رییس شورای نظارت و ارزشیابی مرکز هنرهای نمایشی به عنوان دبیر و سخنگوی جشنواره تئاتر فجر منصوب شده و قرار است هر دو این سمت‌ها را همزمان با هم انجام دهد.»

وزارت ارشاد:
تنها دو شبکه ماهواره‌ای غیرمعاند وجود دارد

خبرآنلاین: مدیرکل تبلیغات و اطلاع‌رسـانی وزارت ارشـاد می‌گویـد: «تمامی شـبکه‌های ماهواره‌ای به جز دو شـبکه ماهواره‌ای که اخیرا مجوز برنامه‌سـازی در کشور را گرفته‌اند، معاند هستند.» به گفته علیرضا کریمی، در حال حاضر تنها دو شبکه «ایرانیان» و «پرشین تی‌وی» از این وزارتخانه، مجوز برنامه‌سازی دارند و مجوز شبکه «آی‌سی‌سی» لغو شده است. هرچند هنوز شبکه «پرشـین تی‌وی» راه‌اندازی نشده است. وی می‌گوید: «این شبکه‌ها برای برنامه‌سازی مجوز گرفته‌اند. از طرفی می‌دانیم هر رسانه‌ای با تبلیغات زنده است. باید هزینه‌ها را از طریق تبلیغات جبران کند. اینکه صداوسیما هم مستقل شـده تا درآمدزایی کند، همین اسـت. مدیران شـبکه‌های ماهواره‌ای که مجوز گرفته‌اند، می‌گویند ما می‌آییم چیزهایی از ایران را نشان می‌دهیم که صداوسیما فرصت نمی‌کند، نشان دهد. موضوعات محرمانه و سـری را نمی‌گوییم، مباحثی که عمومی اسـت و به مردم می‌شـود گفت را می‌خواهند نشان بدهـد. برای این کار که نباید از جیب من خرج کنند. شـما اگر برای داخل کشور برنامه می‌سازید، صداوسیمای داخلی، از بابت فکر، تجربه، نیروی انسـانی و خیلی مسایل، از کسی که می‌آید شبکه بزند و دیپلم هم ندارد، بالاتر است. شما فکر می‌کنید کسـی که می‌خواهد شبکه بزند و دیپلم هم ندارد، می‌خواهد به مردم چه چیزی را نشـان بدهد که ندیده‌اند؟» وی همچنین درباره دادن آگهی به شبکه‌های ماهواره‌ای دیگر می‌گوید: «ما می‌گوییم منطق وجود دارد. یعنی سود صاحب آگهی وجود دارد، ولی سـود جمهوری اسلامی نیست. حالا کسـی که در فضای این کشور زندگی می‌کند، باید از قانون تبعیـت کند. در همه جای دنیا این موضـوع وجود دارد. اگر کسی در کشـوری زندگی می‌کند باید قانون را رعایت کند، وزیر، وکیل و صاحب صنعت هم نمی‌شناسد.»

گزارش تصویری

هفته دفاع مقدس یادآور حماسه‌های هشت سال دفاع مقدس در جبهه‌های جنگ است. حماسه‌هایی که در آیینه کار هنرمندان بزرگ برای همیشه باقی می‌مانند/ عکس: کاوه گلستان

نمایش آبی «مکبث» به کارگردانی بهروز پناهنده با مدت ۶۰ دقیقه هرشب از ساعت ۲۰ در استخر شمالی باغ هنر با صدای هنرمندانی چون گلاب آدینه، رامبد جوان، سیامک صفری و بهنام تشکر اجرا می‌شود. «حمید سمندریان اجرای نخستین طرح نمایش‌های آبی در ایران را اقدامی مورد توجه دانست و گفت: «این طرح ویژه، ایده‌ای فوق‌العاده است که قابلیت‌های فرهنگی و هنری بسیار ارزشمندی دارد. پس از تماشای این نمایش آبی، ایده‌های مناسبی به ذهنم رسیده است.»

کتایون ریاحی در سومالی چنین نوشت: تکان‌دهنده‌ترین نکته سفرم در این است که من، کشوری دیدم فقیر که در اوج فقر و نداری، به خنده و نگاهی گرم، به مهربانی میزبانی می‌کند؛ مردمی در حال اضمحلال و اما خوشرو و امیدوار. پس ما هم می‌خندیم تا روشنای خنده‌ها، تن نحیف و سوی این نگاه‌ها را کم‌رنگ و بی‌اثر نکند. خدایا امید این مردم را ناامید مکن، خدایا این مردم را دریاب و عزیز بدار.

کلبه کوچک من

لباس و: پرسش (۵۹)

اردشیر خرمنکوب

■ من تلاش کردم به جای لباس، واژگانی چون: اعتبار، آبرو، لبخند، سرپناه، سایه‌بان، ثروت، دنیا، هم‌دل، همراه، خورشید، آفتاب، ماه، مهتاب، نیرو، آرزو، سپر، زره، جواهر، عقل، شعور، قله، آسمان، جاذبه، شهاب، نسیم، باران و... را نیـز در مـدار زندگی زنان و مردان بگـذارم. یک‌یک ایـن واژه‌ها را برای هم‌زیسـتی زن و مرد زیبا یافتم. به ویژه: آسـمان و باران و شـعور را. اما هرچه در این سـه کاویـدم، دیدم «لباس» چیز دیگری اسـت. اگر خدای متعال کلمه لباس را برنمی‌گزید، شـاید هرگز به ذهن مـن خطور نمی‌کرد که زن و مـرد می‌توانند لباس هم باشند. گزینش الهی در این توصیف، «لباس» را از غربت تن‌پوشـی صرف به‌در آورد و بر تارک مفهومی عمیق و ژرف نشـاند. زنی که لباس شـوی خویش است، هماره خود را بر او و او را بر خویش می‌بیند. لباسی که: کهنگی آن عیب نیسـت، پارگی و آلودگی و لکه‌دار شدنش اما به چشـم می‌آید و صاحبش را خوار و خفیف می‌کند. و عجبا که در این توصیف، آسیبِ لکه‌دار شدن لباس هر یک، به دیگری سرایت می‌کند و در نقطه مقابل، تمیزی و برازندگی هر یک، دیگری را نیز در این نصیب سـهیم می‌کند. ای کاش می‌توانستم بگویم: بندگان خوب نیز لباس خدایند. هم‌چنان که او، لباس بندگان خویش است. مراتب مورد نظر من در این آرزو، آنجاسـت که بندگان خوب خدا، با رفتار خوبشـان، عرصه را برای حضور خدا در میان سایر بندگان فراخ می‌کنند. گرچه می‌دانم همه کائنات اگر از خدا روی برتابند، بر دامن کبریایی او غباری نمی‌نشیند. با این همه اما، کسی که رسم بندگی بداند و بـه آن عمل کند، برای خدای خویش آبرو می‌پراکند. و دیگرانی که از برکت ایمان و فهم و درسـتی و انصاف و پایمردی او بهره می‌برند، به خدا، در آفرینش و تربیت او آفرین می‌گویند. و این، یعنی لباس! لباسـی که مراد مطلق من در جسمانیت و پارچه‌گونی آن متوقف نیست. هم‌چنان که اطمینان دارم در این آیه شـریف، مراد خدا نیز از هم‌لباسی زنان و مردان، کیفیت جنس و تاروپود و نقش و نگار تن‌پوشی که به تن کرده‌اند نیست.

پرسش

مولوی می‌گوید:

هم سوال از علم خیزد هم جواب هم‌چنان که خار و گُل از خاک و آب

آنچه که در این یک بیت، از سـوال و علم و خیزش و جـواب و خار و گل و خاک و آب مورد اعتنای مولوی است، کیفیت «سوال» است. و آن مقوله‌ای است که بشر را در همه عمر به راه انداخته و او را از توقف و ایسـتایی بازداشته است. از همان دیرباز به این سوی، یک به یک پرسش‌هایی که به ذهن و زبان انسان راه می‌یافت، آرام و قـرار از او می‌گرفـت و او را برای یافتن پاسـخ، آواره همه جا می‌کرد. این پرسـشِ درست بود که ساختن و اختراع و کشـف و رشـد را پیش روی بشر نهاد. که اگر نمی‌پرسـید، در همان جای نخستین درجا می‌زد و به جایی نیز نمی‌رسید. و امروز، کار به جایی رسیده است که می‌گویند: هر که پرسشش بیشتر، علمش بیشتر. راستی آنان که در گسـتره تاریخ، در معرض بیشترین پرسش از جانب مردم قرار می‌گرفتند، چه کسـانی بودند؟ جز پیامبران الهی؟ که به دلیل اتصالشـان با منبع وحی، از فرصت طلایی پاسخگویی‌های درست برخوردار بودند. به ویژه در عرصه قضاوت. که عقل جمعی بشـر در این حوزه به انجماد می‌انجامیده اسـت. عده‌ای از پیامبران، مقام قضاوت و رسـالت و حکومت را توأمان داشـتند. و یک چنین موقعیتی، بستری مناسب اما دشوار برای طرح پرسش از جانب مردم و دریافت پاسخ از ناحیه پیامبران بود. ظهور هر پرسـش در یک فرد یا یک جمع، موجی خاص در اطراف آنان می‌پراکنَد. دریافت پاسـخ درست، موجی چند برابر و جذاب‌تر در فضای زندگی پرسشگران و حتی دورتر از آنان، ایجاد می‌کند. و پیامبران، با آگاهی از همیـن خاصیـت، در دژ نفوذناپذیر باورهای منجمد مردمان، رخنه می‌کردند. خداوند در قرآن، چه مستقیم و چه بسیار غیرمستقیم، به طرح پرسش‌ها و پاسخ‌های فراوانی مبادرت ورزیده است. مثلا در پاسخ به مسیحیانی که از سرزمین نجران برای بحث در حقانیت اعتقاد خود (خدا بودنِ عیسی مسیح) به مدینه آمده‌اند، دقیق و نافذ، تولد عیسـیٰ را همچون تولد آدم برمی‌شمارد (آل‌عمران – ۵۹). که یعنی اگر عیسـی به‌خاطر نداشتن پدر، شأن خدایـی دارد، لابـد آدم که نه پدر داشـت و نه مادر، به خداونـدی عالم سـزاوارتر بوده اسـت. رواج یک چنین پاسخ‌های محکم و بی‌اعوجاج، آن‌چنان در روان مخاطبان اثر می‌نهاد که با موج فراگیرخود، راه را بر جمع کثیری از متحیران و واماندگان می‌گشـود و آنان را بر سر شوق می‌آورد. پرسش‌های غیرمستقیم قرآن، اساسا کلیت این کتاب آسمانی را شکل می‌دهند.

ادامه دارد

خبر آخر

نسخه اینترنتی جدایی نادر از سیمین

■ **کافه‌سـینما:** درحالی که «جدایی نادر از سیمین» هنوز وارد شـبکه نمایش خانگی در ایران نشده، نسخه با کیفیتـی از فیلم برای دانلـود در اینترنت قرار گرفته است. در این میان، راه درزکردن چنین نسخه‌ای به بازار قاچاق باعث سوال‌هایی شده بود. با پیگیری‌ها مشخص شد، ظاهرا نسخه نمایش خانگی جدایی نادر از سیمین در برخی کشورهای خارجی به بازار آمده و همین باعث انتشار این نسخه از فیلم شده است. شاید بهترین راه برای علاقه‌مندان سـینما این باشـد که ضمن رعایت حقوق مادی و معنوی سـازندگان فیلم تا زمان انتشـار نسخه اورژینال فیلم در ایران، برای تماشـای آن صبرکنند، اما قطعا برای بسیاری صبرکردن کار سختی است.